

Jens er kåt på olje og gass. Tusen master må på plass.

Folket reiser seg i trass. Jens sin plan går rett i dass?

LES MER PÅ SIDE 4

Illustrasjonsfoto av S. Migol (Flickr/CCSA2.0)

B-Postabonnement

Returadresse: Raudt
Osterhaus' gate 27
0183 Oslo

Bli med i Rødt! www.roedt.no

Turid Thomassen
leder i Rødt

LEDER

Legg ned ventemottakene!

Rødts krav er: Ventemottakene må avvikles. Flyktninger som myndighetene mener det ikke er mulig å returnere til hjemlandet når de har fått avslag på asylsøknaden sin, skal etter femten måneder få oppholdstillatelse i Norge. I de femten månedene må de få bo i vanlige asylmottak. De må få mulighet til å klare seg sjøl med arbeid, få språkopplæring og sosiale ytelser og bli en ressurs i det norske samfunnet.

Det er en skam at Norges viktigste mål er at færrest mulig skal søke asyl i Norge. Og at flest mulig av dem som kommer, skal raskest mulig ut igjen.

Mennesker som er på flukt fra krig og forfølgelse, fra land hvor brudd på menneskerettighetene er hverdagskost, møtes med mistenksomhet og utpining for å presse dem tilbake til det de flyktet fra. Folk stues sammen i små, trange rom, får ikke nok mat og blir tilbudt tv og fotball som eneste aktivitet, mens de venter og venter. Venter på å bli sendt ut av landet. De venter fordi norske myndigheter mener det er umulig å sende dem vekk. Noen venter i flere år. Ventemottak er det merkelige navnet på dette elendige fengslet.

Utlendingsdirektoratet (UDI) har nå foreslått å lage «et lukket senter» for asylsøkere som har fått endelig avslag. De vil internerer asylsøkere som gjør voldelige handlinger.

Det er underlig at avdelingsdirektør Anne Siri Rustad i UDI blir forundra over at det oppstår uroligheter ved ventemottakene i Lier og Nannestad. Kritikken av dem har vært kjent i minst fire år.

Rødt vil at Norge skal vi hjelpe folk som er på flukt. Vi skal ikke stjele verdigheten deres. Rødt jobber for at alle mennesker skal være en del av samfunnet. Vi nekter å være med på å skape utgrupper som skal umenneskeliggjøres. Folk som blir inkludert, vil også bidra. Folk som får være aktive, vil også skape.

Rødt vil fortsette arbeidet for å sikre retten til politisk asyl i Norge. Vi vil fortsette å kjempe mot deportasjon og brudd på menneskerettighetene. Legg ned ventemottakene – uten å erstatte dem med et nytt fengsel med et annet navn!

Terje Sjeggestad: Sendte afghanske flyktninger til livsfare.

11. september 2007 ble Beret Werner arrestert hjemme av uniformert politi. Hun hadde angivelig trua en offentlig tjenestemann, og telefonen hennes ble beslaglagt. Anklagene om trusler ble henlagt av politiet, men i juni 2010 ble hun, av sjølvste Høyesterett, ilagt en bot på 10 000 kroner for sjikane. Grunn: Hun hadde sendt tekstmeldinger til direktøren i Utlendingsnemnda (UNE), Terje Sjeggestad, og protestert mot utsending av afghanske asylsøkere. Beret er blitt nekta innsyn i Politiets sikkerhetstjenestes behandling av saka. Hun har bedt Menneskerettsdomstolen i Strasbourg om hjelp til å få innsyn.

Jorun Gulbrandsen

Rødt nytt spør Beret Werner: *Hva var bakgrunnen for at du sendte tekstmeldinger til Sjeggestad?*

– Det var deportasjonene av tjue afghanere i juni og juli i 2007. De hadde gått Pilgrimsleden fra Trondheim til Oslo i protest mot deportasjonene, som var i strid med FN's anbefalinger.

Vi i Støttenettverket for afghanske flyktninger ville formidle viktig informasjon som vi fikk fra dem som hadde blitt deportert. Vi hadde kontakt med dem via sms.

Et personlig ansvar

– Vi mente også at Sjeggestad hadde et personlig og moralsk ansvar, både for deportasjonene og for hvordan det ville gå med dem som ble sendt tilbake til det krigsherja Afghanistan.

En viktig grunn til at jeg er med i Rødt, er nettopp dette: politikere og embetsmenn har et personlig ansvar. Og ansvaret slutter ikke, når en asylsøker har blitt sendt ut av Norge.

– *Hvorfor legger du sånn vekt på det personlige ansvaret? Handler ikke UNE-direktør Sjeggestad på vegne av regjeringa og Stortinget?*

– Han må kunne stå for sine valg, vurderinger og handlinger, selv om han «bare gjør jobben sin». Det bør være hans plikt å rette opp eventuell skade, som å hente de deporterte

tilbake til Norge, dersom det skulle vise seg at vurderingene var feil.

Jeg er født og oppvokst i Tyskland og er sterkt prega av tanken om at man alltid skal stille spørsmål og ikke blindt følge ordre. Argumentet «det var bare jobben min, jeg fulgte bare ordre» er ingen unnskyldning.

Derfor skreiv jeg: «Hvordan klarer du å leve med de avgjørelsene du tar hver dag. Å sende folk tilbake til krig og utrygghet? Tenker du aldri på dem?» «Hvis det skjer noe med våre venner i Kabul, holder vi deg personlig ansvarlig.»

Jobbtelefonen

– *Hvorfor sendte du meldingene til hans mobiltelefon?*

– Den var ikke hans, men UNEs kontakttelefon, Sjeggestads offentlige jobbtelefon. Jeg skrev til ham som offentlig person. Jeg var åpen om aksjonen, og jeg underskrev meldingene med mitt fornavn og mitt registrerte telefonnummer.

Jeg uttalte meg på den tida ofte i mediene på vegne av Støttenettverket for afghanske flyktninger, og jeg antok at han visste hvem jeg var. Jeg visste ikke om han leste meldingene mine. Det var utenklig for meg at han skulle oppfatte meldingene som upassende eller truende. Jeg følte heller at det var uhøflig fra hans side at han aldri svarte meg, mens han svarte en SV-politiker. Kanskje jeg ikke var viktig nok til at han gadd å svare?

Beret Werner: Sendte sms-protester til Sjeggestad. Dømt.

Beret Werner (til høyre) og hennes advokat Cecilie Schjotvet

Sms – en vanlig yringsform

– Mobiltelefoner og tekstmeldinger har blitt en helt vanlig måte å kommunisere på, spesielt for min generasjon. Det blir brukt som en vanlig politisk yringsform. Amnesty har gjort dette som en så vanlig aksjonsform at jeg ikke tenkte over at det kunne oppfattes som upassende.

– *Hva var det positive?*

– Alle aksjonene til støtte for de afghanske flyktningene og deres egen aktivitet førte til at mange deportasjoner ble forhindret. Mange kom også tilbake og fikk opphold seinere! Det var en seier.

PST lurar bak

– *Du har mektige folk mot deg?*

– Ja, makta har vært dypt inne i denne saka. Det kom fram at Sjeggestad hadde vært i kontakt med Politiets sikkerhetstjeneste (PST) om meg. Advokaten min og jeg sendte begjæring om innsyn 15. april 2008. Folk jeg har snakka med, mener dette ligner på Kafka. Her har du litt av lista:

PST sa nei til innsyn, Oslo tingrett sa ja, påtalemyndigheten anka kjennelsen, lagmannsretten sa nei, Høyesterett sendte kjennelsen tilbake til lagmannsretten. Slik fortsatte det fram og tilbake.

Lagmannsretten ville ha innsyn for seg sjøl. Jørn Holme, daværende sjef for PST, engasjerte seg. Så kom Justisdepartementet inn i bildet, ved at Hans Olav Østgaard, tidligere sjef for overvåkingspolitiet, skreiv at «det gis ikke samtykke i å oppheve taushetsplikten for PST slik at Lagmannsretten får innsyn i dokumentene».

Slik fortsetter det fram til i dag. Jeg vil ha innsyn. Jeg håper Den europeiske menneskerettsdomstolen i Strasbourg gir meg medhold.

Frikjent i tingretten

– *Du ble frikjent i tingretten?*

– I tingretten fikk jeg forklare meg. Det gjorde Sjeggestad også. Da ble jeg frikjent. Tingretten mente jeg hadde handla ut fra en aktverdig hensikt, og at meldingene mine var innafor yringsfriheten. I lagmannsretten fikk jeg et kort innlegg. I Høyesterett fikk jeg ikke snakke. Det er rart å sitte på tilskuerbenken, når saka handler om en sjøl.

– *Kan vi være med på å betale boten?*

– Støttenettverket for afghanske flyktninger har starta ei innsamling. Over-skytende beløp vil settes av til et fond som asylsøkere kan søke om midler fra, til å føre sine saker. Kontonummeret er 1254.05.31224. Jeg blir glad for alle bidrag.

Fra asylmarsjen 25. mai 2007 (www.asylmarsj.no).

Foto: Støttenettverket for afghanske flyktninger

– Senatorzade Mohd Amin

Rødt! nr. 3

Tema: Religion

Tegning: Jonas A. Larsen

Av innholdet: Aktiv sekularisme – Pinsebevegelsen – Marxisme og religion – Kommunist og religion – Å besøke et sosialistisk land – Sosialismens fantastiske resultater – dikt, sanger, bokomtaler

Løssalg 75 kr
Abonnement 285 kr
Be gjerne om et prøvenummer.

Rødt! nr. 2a

Ekstranummer om økonomi

Av innholdet: Kapitalismen i krise – Hellas – EU's farlige spill – En annen kommunisme – Kinas dilemma – Miljøet og krisa

www.marxisme.no
roedt@marxisme.no

Politikk med hode og hjerte – lokalt og internasjonalt

– Ærlig og engasjert! Antiimperialist! Interessert i hvordan folk har det. Står på de undertryktes side, samme hvor de er i verden! Ana er en som driver politikk med både hode og hjerte. Hun når fram til folk!

Ana López er nestleder i Rødt, representant i Bamble kommunestyre og leder i Funksjonshemmedes fellesorganisasjon i Bamble. Hun er nestleder i Innvandrernes landsorganisasjon (INLO) i Norge. Det er en sammenslutning av innvanderorganisasjoner. Ana flyktet fra militærdiktaturet i Uruguay da hun var 26 år. Bildet over er fra flyktningpasset hennes.

Maren Rismyhr

Slik beskrives Ana López Taylor, Rødts nestleder, gjenvalgt på partiets landsmøte i vår, av Veslemøy Fjerdingstad. Og Rødt/RV-politikeren fra Kongsberg burde vite det. Hun har kjent Ana siden 1980. Da ringte hun på hos den nyankomne flyktningen. Godt orientert visste hun å finne en politisk likesinna.

26 år gammel og gravid var Ana blitt bosatt på Kongsberg etter å ha flykta fra diktaturet i Uruguay. Der fylte politiske fanger fengslene. Ana hadde sjøl sittet fengsla tre år, og faren for igjen å bli tatt hadde blitt for stor.

Riktig dør

Veslemøy hadde banka på riktig dør. Det bodde en RV-politiker i Ana. I Kongsberg fortsatte hun kampen mot diktaturet. Hun var med på å starte organisering av latinamerikanere i byen og aktiv i arbeidet med å forme byen som et

inkluderende samfunn. Ana gjorde et pionerarbeid da Buskerud innvandrerråd ble oppretta i 1994 og var rådets første leder.

Mer internasjonalt arbeid

I dag bor Ana i Langevold, hvor Rødt nytt har besøkt henne. Hun er fortsatt sterkt opptatt av antirasisme, internasjonalt solidaritet og antiimperialistisk arbeid:

– Enkelte har ment at Rødt skal konsentrere seg om lokale saker og dempe ned slikt som Afghanistan og Kurdistan. Jeg er helt uenig! Rødt må bli mer, ikke mindre opptatt av det internasjonale!

Hun minner samtidig om at internasjonalt press i sin tid var helt nødvendig for å bli kvitt diktaturet i Uruguay.

Ikke enten–eller

For Ana er det ikke enten–eller, men både–og. Navnet hennes kom raskt på RV-lista i Kongsberg, og hun ble

en av RVs folkevalgte, først som vara for Veslemøy i kommunestyret, seinere som den ene av RVs to representanter. I 2001 flytta hun til Bamble. I dag sitter Ana i kommunestyret der, stolt av det arbeidet Rødt får til.

Rødts betydning

– Det gjør en forskjell med Rødt i kommunestyret, sier hun. – Gjennom samarbeid med organisasjoner og aksjoner bringer vi inn saker folk er opptatt av, og vi oppnår resultater. Men vi er ikke like flinke til å gjøre resultatet av arbeidet vårt kjent på nasjonalt plan. Da ser ikke alltid folk nytten av Rødt. Vi må ta jobben med å få fram det vi faktisk oppnår i lokalpolitikken!

Ana forteller om hvordan de to fra Rødt i Bamble gjennom samarbeid med organisasjoner og folk utafør har fått med seg flertallet i kommunestyret i saker som tjener beboerne. Blant annet har de fått mil-

jørbeidere inn i skolen til hjelp for ungdom med rusproblemer og en god boligsosial plan i kommunen.

– Vi klarer å få til endringer, litt om gangen, når politikken vår tar utgangspunkt i virkeligheten utafør kommunestyresalen. Rødts styrke er at vi bryr oss om og gjør noe med det som berører folks hverdagsliv, samtidig som vi har det store perspektivet på antikrig, antiimperialisme og miljø!

Anas erfaringer

– Jeg har viktige erfaringer som jeg mener

Rødt trenger! Slik lyder Anas kontante svar da vi spør hva som fikk henne til å gå på en ny periode som partiets nestleder. – Jeg vil at Rødt skal knytte teori og praksis mer og mer sammen. Uten det spiller vi på lag med høyrekraftene.

– Jeg er glad for at vi nå har fått flere unge i ledelsen. Da må vi «gamle» se til å ivareta kontinuiteten slik at viktige kunnskaper og erfaringer ikke går tapt, og jeg ønsker at ungdommene lærer å sette pris på kampen vi har kjempa, avslutter hun ubeskjedent med et smil.

Rekord!

Sommerinnsamlinga til Rødt nytt er ikke helt over, men allerede nå er det med begeistring vi i redaksjonen kan melde: Rekord! Mange snille mennesker har til sammen gitt 67 000 kroner til denne avisa. Det er så oppmuntrende! Ikke bare oppmuntrende for redaksjon og dugnadsarbeidere, men også helt vesentlig for at avisa i det hele tatt kan trykkes.

Vi takker alle givere 67 000 ganger!
Hilsen *Jorun Gulbrandsen* og hele redaksjonen

RØDT NYTT

Osterhaus' gate 27
0183 Oslo
Nettstad: www.raudt.no
Telefon: 22 98 90 50
E-post: raudt@raudt.no
Konto: 7874 05 56478
ISSN: 1504-7660 (avis)
1504-7679 (pdf)

Utgevar:

Raudt
Trykkeri: Nr1Trykk
Redaktør: Jorun Gulbrandsen
E-post: raudt@raudt.no

Redaksjonen avslutta 17. august.
Om ikkje anna er oppgitt,
tilhører bileta her Rødt nytt.

Mastene i Hardanger

www.bevarhardanger.no

Gave til oljeindustrien

Jens Stoltenberg er stadig i mediene med rørende omsorg for de stakkars bergenserne, som i følge ham ikke har sikker strømfor- syning. Dette vil Stoltenberg rette på ved å bygge ei kraftlinje fra Sima innerst i Hardangerfjorden til Samnanger utafor Bergen,

over berg, dal og vann. Målet er i virkeligheten ikke bergenserne, men olje- og gassprodusentene. Eksport av strøm til utlandet vil også bli en lukrativ forretning med heving av strømprisene som resultat.

**Luftspenn i Hardanger er me luta lei
Derfor me forlanger storting seier nei**

Det kapitalistiske Norge: Fra samfunnsbygging til vampyrøkonomi

er en artikkel Torstein Dahle har skrevet i tidsskriftet *Rødt!* nr. 3, 2010. Det er en grundig og godt dokumentert analyse om motoren i den norske kapitalismen i dag. Dahle viser blant annet hvorfor mastene i Hardanger er en del av det han beskriver som en vampyrøkonomi.

www.marxisme.no

Fra protestmarsjen i Hardanger 14. august. Foto: Håvard Gjerde

Rødt nytt

Økonomen Torstein Dahle representerer Rødt i bystyret i Bergen. Han kjenner byen og Hordaland godt: – Å påstå at dette er et underskuddsområde som står i fare for å få for liten strømforsyning, er å snu saken helt på hodet. Sammen med Nordland er Hordaland det fremste vannkraftfylket i Norge. Her er det mye vær, mye regn og mye fjell som gir store fallhøyder.

Strøm til olje og gass

– Området omkring Bergen produserer strøm og klarer seg bra. Fra 1995 til 2010 har forbruket i området økt med gjennomsnittlig 1,6 prosent

per år. Nesten hele økninga skyldes strømbehovet til gassproduksjonen på Trollfeltet. Det trengs svære kompressorer for å få gassen opp og videre til Kollsnes, der det på nytt trengs store mengder strøm til å få klargjort gassen, slik at den kan sendes videre i rør ned til kontinentet.

Jo eldre et felt blir, jo mer strøm trengs det for å få gassen opp. Dessuten skal sokkelen elektrifiseres, og det krever mye strøm. Det er oljeselskapenes behov som driver fram kravet om ny kraftlinje.

Oljeselskapene tjener på dette, for de slipper å betale for CO₂-utslipp. Kraftselskapene tjener på dette, for det blir mer

kraft å selge. Og Statnett tjener på dette, for de investerer og får utvidet beregningsgrunnlaget for profitten sin. Disse er alle glade og fornøyde med å få presset fram denne nye kraftlinjen. Så presenterer de regninga for vanlige forbrukere og bedrifter gjennom høyere nettleie.

Derfor er det ingen av dem som er interessert i det som selvsagt er den riktige og framtidrettede løsningen: Energi-effektivisering for å få ned strømforbruket. Naturvernforbundet har gjort beregninger som tyder på at hvis det beløpet som skal satses på ny kraftlinje gjennom Hardanger, blir brukt til energieffektivisering i stedet, så vil det bety like stor energimengde frigjort som den energimengden kraftlinja skal frakte.

Mye kraft i vest

– Men så er det et viktig poeng som det nesten ikke snakkes om. Det er bare i ekstrem-situasjoner at det kan være et problem med strømtilførsel til Bergensområdet. Først og fremst har Bergensområdet overskudd på energi. Kraftprodusentene vil bruke denne linja til å sende overskuddskraft ut av området i lange perioder.

De store svingningene mellom underskudds- og over-

skuddstilstand vil selvsagt bli mye mindre dersom energi-effektivisering reduserer strømforbruket i området.

Dessuten er det mye vær og vind og bølger og havstrømmer. Det gir store ubrukte muligheter for fornybar kraftproduksjon, noe som kunne løse eventuelle problemer i ekstreme kuldeperioder.

For eksempel ble det gjort et eksperiment med et bølgekraftverk for 25 år siden. Norges tekniske høyskole (NTH, nå NTNU) hadde høy kompetanse og var ledende på området. Men ingen regjeringer har fulgt opp. Vi har bølger med masse energi. Vann i bevegelse er mye mer rikt på energi enn vind i bevegelse.

Norge kunne ha vært ledende på dette området, men det var ikke utsikt til store nok og kortsiktige nok profitter. Regjeringene har bare prioritert olje og gass.

Billig kraft er stjålet

– Hva med den kraftintensive industrien?

– Hordalendingene har opplevd å bli ranet. Den billige krafta er blitt stjålet fra dem. Her er det bygd et stort antall kraftverk som produserer strøm billigere enn de aller fleste. Derfor var det lønnsomt å bygge kraftintensive industri-

bedrifter i tilknytning til flere av de største kraftverkene, og på det grunnlaget bygde man opp lokalsamfunn – små industribyer inne i dype vestlandsfjorder.

Så ble teknikken bedre for å overføre kraft. Da kom markedsliberalistiske økonomer med påstander om at det var subsidiering av industrivirk-somhet å bruke den billige krafta til industriproduksjon i Hordaland.

Kraftverket lå fortsatt vegg-i-vegg med industribedriften, og krafta var akkurat like billig å produsere som før. Men fordi det plutselig var blitt teknisk mulig å sende den ut av distriktet til noen som ville betale mer for den, ble det kalt for «subsidiering» å bruke stedets billige kraft til stedets industribedrift. Nå flyttes stadig mer av denne industrien til land der man ikke behøver å ta miljøhensyn.

Først blir hardingene ranet for verdiene fra vannkrafta, og nå skal en rasere mye av den naturen som ikke alt er forringet av store damanlegg. Raseriet vokser i Hardanger, og motstanden som vokser nå, fortjener all mulig støtte.

Troll A-plattformen i Nordsjøen.

Foto: Swinsto101 / Wikimedia Commons CC-SA 3.0

Ingunn Kandal er fylkesleiar i Raudt Sogn og Fjordane og bur i Høyanger. Ho var med og marsjerte saman med Hardangeraksjonen.

Til *Sogn avis* seier ho:

– No må folk vakna. Me må læra av korleis folk i Hardanger med brei front har

klart å få regjeringa til å snu i denne saka. For meg var det nærast eit minne for livet å oppleva Hardangeraksjonen og stemninga der på nært hald. For meg syner det at me no må gå saman i ein tverrpolitisk front i Sogn og Fjordane for å få alt på

bordet i høve sjøkabelalternativ frå Fardal til Ørskog, meiner Ingunn Kandal.

Fylkesleiar i Raudt, som bur i Høyanger, er oppteken av at den kraftkrevjande industrien må få tilgang på trygg kraft. Men samstundes er det no svært

viktig at me får fokus på dei naturinngrepa eit luftspenn frå Sogn til Møre vil føra med seg, seier Kandal. Ho ønskjer no at ein tverrpolitisk aksjon inviterer representantar frå Hardanger-aksjonen til Sogn og Fjordane.

Lofoten, Vesterålen og Senja

Fortsatt kamp mot oljeboring!

Sjøl om olje- og energiminster Terje Riis-Johansen gikk imot oljeboring på forsommeren, må ingen tro at kampen er avgjort.

Rødt nytt

AP-ledelsen sier fortsatt ja, Høyre og Frp sier ja, og LO-ledelsen med Roar Flåten i spissen, krever «konsekvensutredning».

En av debattantene på et folkemøte i Lofoten 7. august var Rødts leder Turid Thomassen. Dette mente hun er det viktigste nå:

– **Nei til konsekvensutredning.** Vi vet allerede nok til å bevare Lofoten,

Vesterålen og Senja oljefritt. Det samme sier alt av fiskeri- og miljøfaglige instanser. Det er oljeindustrien som trenger konsekvensutredning etter petroleumslovens §3.1.

– Vi trenger **en annen fiskeripolitikk** som kan bygge opp igjen kystflåten og gir den kvoter folk kan leve av. Muligheten til å kjøpe og selge fiskerettigheter må avkaffes. Nedbygginga av fiskeri-

næringa har beredt grunnen for olje i nord.

– **Ingen mer seismikk.** Med oljeutvinning blir seismikkskyting en årlig foreteelse. En dykker som var 1000 meter unna seismikkskytinga, sier det opplevdes som en helvetes rottylling. Sameksistens mellom olje og fisk er umulig på den smale sokkelen utenfor Lofoten og Vesterålen.

– **Ei Mexico-ulykke kan skje i Norge.** Det mange ikke vet, er at i mai i år ble Gullfaks C stengt etter at Statoil for tredje gang mista kontrollen over trykket i en av brønnene. Det samme skjedde på Snorre A 28. november 2004, med påfølgende gasslekkasje. Petroleumstilsynet sa: «Kun tilfeldigheter og gunstige omstendigheter

Turid Thomassen, leder i Rødt: – Vi vet allerede nok til å si nei.

hindret at en storulykke med fare for tap av flere menneskeliv, miljøskader og ytterligere tap av materielle verdier inntraff.»

Oljevernberedskapen må rustes kraftig opp, selv uten oljeleding.

Verdens beste oljevern-utstyr, som produseres i Vesterålen, fungerer ikke når det er mørkt eller i høye bølger – og slik er det i Nord-Norge halve året.

Det er den folkelige motstanden som kan stoppe oljeindustrien nå.

Kvinner på tvers

25. og 26. september i Ingeniørenes hus, Oslo

Arbeid, lønn og makt:
Fra «oss» og «dem»
til kvinner på tvers
Arbeid, lønn og makt:
Hva skjedde med
likelønnsloftet?

Program og mer info:
www.kvinnerpatvers.no

Påmelding til *kvinner*.
pa.tvers@gmail.com eller
telefon 23 06 46 60.

Betaling (500 kroner) til
Kvinner på tvers, c/o Fag-
forbundet Oslo, postboks
8714, 0028 Oslo, konto
9001 12 93602.

Aksjon Forsvar dagens uføretrygd

arrangerer dagskonferanse i
Lærernes hus, Oslo mandag 11. oktober kl. 10-15

Innledning ved Ebba Wergeland
Politikerpanel

Lukta av –68

Per Veldes siste bok, *Raddis!*, er fra perioden 1968–1972. Jeg-personen drar på haiketour til Frankrike og Spania, kommer tilbake til ungdomsopprøret i Norge/Blindern, fullfører lektorutdannelsen og feirer nei-et i september 1972.

Erik Ness, redaktør av tidsskriftet Rødt!

Raddis! er en roman om ungdom som prøver å finne ut av hva som skjer med verden. Hvorfor sulter mennesker, når det kastes berg med tomater i EEC (EU)? Hvorfor bomber USA vietnameserne med napalm, og hvorfor avfolkes distrikts-Norge? Og ikke minst: Hvordan hankses med testoterone som slår ut i alkoholisert blomst, samtidig som tanken skal være klar?

Oversikt

På mange måter er denne dokumentariske romanen ei dagbok, ikke bare jeg-perso-

nens. Velde starter hvert av de fem åra fra 1968 med et kapittel med stikkordsmessig opplisting av viktige politiske hendelser, og så hver måned i det aktuelle året med tilsvarende opplisting av viktige begivenheter hjemme på berget og fra hele verden. På den måten blir denne romanen om ungdommelig glede og opprør lettere å forstå. Fordi tida den gang blir presentert.

Faglig studentopprør

Et område som er viet liten interesse fra nyere litteratur, er det faglige studentopprøret. Mot Ottosen-komiteen som ville dele opp studiene på universitetene, sånn at mulighet til

å gå i dybden forsvinner (akkurat det som skjedde noen år etterpå). Mot

stenging for åpning av fagene for alle.

Vekk med behovsprøving på studielån. Krav om demokrati på studieplassen. Husleiestreikene i studentbyene.

Raddis! er som en krim når den forteller om okkupasjonene av fakultetene, om lektorer og professorer (og til med prester) som begynner å støtte Faglig studenfront. Hvordan forelesninger boikottes, fakultetsmøter blokkeres – og diskusjonene raser på veggviser og i ganger i bygningene rundt Norges største kantine, Frederikke.

«30. april 1969: Ryktene brer seg på Blindern: Kupp i *Universitas*-redaksjonen! Bladets

Per Velde: *Raddis!*, Koloritt forlag 2009

SUF-redaktør har i hjemmelighet latt trykke et opplag på 25 000 mot normalt 9000 – og med et innhold som en rød orkan! Dette skal deles ut i byen

1. mai for å motarbeide studenthetsen i avisene.» Sånt blir det naturligvis bråk av, og diskusjon.

Samtidig: I Bergen stenges universitetet i fire dager på grunn av studenturoen. AUF går mot Nato. Frigjøringsfronten FNL i Vietnam angriper amerikanske militærbaser og femti byer der USA har kontroll. USAs president Nixon er i Europa, der stjernebanneret brennes i by etter by.

Forståelse

Boka til lektor Per Velde er ikke ei bok om m-l, men ei bok

for å forstå ei tid der m-l vokste fram, AUF er kritiske til AP, Cohn-Bendit er et navn som er på folkemunne. Jeg-personen søker om medlemskap på side 385 uten at leseren blir overrasket, men det som er av politisk religiøsitet beskrives som akkurat det, og gjør boka ærlig.

Det ungdommelige oppøret er fandenivoldsk, som da en av personene i boka sier: «I London skjuler tåka alt. I Norge har vi *Aftenposten*.»

Det er ei litt for tjukk bok. Litt hjelp fra forlaget med skjæring i manus, ville gjort boka godt.

Men jeg som trådte mine første politiske barnesko som sympatisør til Unge Venstre og gikk i mitt første demonstrasjonstog (mot behovsprøvede studielån) i 1970, kjenner meg igjen. Kjenner igjen lukta fra –68.

I dag Hellas – i morgen resten av Europa!

– Nedskjæringene i Hellas er diktert av EU og Det internasjonale pengefondet (IMF). De vil gjøre Hellas til sin forsøkskanin og skade vår økonomi, sier Errikos Finalis. Han representerer KOE, Hellas' kommunistiske organisasjon, og var gjest på Rødts landsmøte i mai.

Johan Petter Andresen

– De viktigste tiltaka er lønnsnedslag og lavere pensjoner, reduksjon av varighet og størrelse på arbeidsløshets-trygda, masseoppsigelser av offentlig ansatte, og at folk skal tvinges til å arbeide lenger før de har krav på pensjon. Dette kommer samtidig som arbeidsløsheten øker sterkt. I januar 2009 var det offisielt ni prosent arbeidsløse, ett år seinere var det 11 prosent. I mars passerte den 14 prosent, og de offisielle «optimistiske» prognosene for desember 2010 er 20 prosent.

Forsøkskanin

– *Hvorfor sier du at Hellas er en forsøkskanin?*

– Fordi den politikken som førte til krisa, og som stadig presses fram av EU, IMF og vår egen regjering, er den samme over hele Europa og den vestlige verden. De internasjonale lederne bruker Hellas for å finne ut hvor langt de kan gå i å øke byrdene på folk, for å forsvare interessene til internasjonal finanskapital. Noen av tiltaka har allerede blitt «eksportert» til andre EU-land. Så det greske folket er i front i kampen mot denne destruktive politikken. Forsøkskaninen slår tilbake, og vi vil gjøre vårt beste for at deres eksperiment skal mislykkes!

Gjeld og atter gjeld

– *Men hvorfor vil ikke nedskjæringene fungere?*

– La oss si at grekerne kunne godta dem hvis de virkelig kunne løse problemet, og selvfølgelig hvis det ikke bare var arbeiderne som måtte betale. Men IMF har sjøl sagt at med disse tiltaka vil Hellas sin offentlige gjeld øke fra dagens 115 prosent av bruttonasjonalproduktet til over 150 prosent av bruttonasjonalproduktet innen 2015.

Så hvordan kan dette være ei løsning? Vi vil måtte betale renter på disse låna i generasjoner framover! Det vi er vitne til, er faktisk et globalt angrep på folk i Europa. Bare bankene vil tjene. Hellas har allerede betalt 300 milliarder euro i renter til bankene de siste ni årene. Hvis disse nedskjæringene blir gjennomført, risikerer Hellas å kollapse som land.

Aksjoner

– *Hvordan reagerer folk?*

– Det har vært omfattende streiker og demonstrasjoner. De er ikke kontrollert av venstresida. Massenes vrede er spontan og ekte. Jobben som gjenstår for vårt parti, er å hjelpe folk til å organisere sin motstand og tilby et positivt perspektiv. Ikke å stå på utsida og kritisere dem, eller å være som «Zorro» og kjempe på deres vegne. Nei, jobben er å være sammen med folket hver dag og organisere den daglige kampen i hvert hjørne av landet. Det er viktig å vinne sjøl den minste seier, slik at folk opplever at

motstand nytter. Nasjonalt er de viktigste slagorda: Disse dødelige tiltaka må trekkes tilbake, og: IMF og EU ut av Hellas.

Vi er alle grekere!

– *Vil folk vinne?*

– Vi har ingen andre alternativer enn å gjøre opprør mot hele det politiske og økonomiske etablissementet. Ellers vil Hellas skrus tilbake til det 19. århundre. Historias hjul går mye raskere i dag enn for bare et år sia. Vi kan faktisk til og med stå overfor sult.

Ulike venstrekrefter har foreslått alternative tiltak som reduserer bevilgningene til det militære, beskatning av den rike kirka i landet og rederne (som ikke betaler skatt i det hele tatt!) og økte skatter for kapitalistene.

Foreløpig har det ekstreme høyre ikke styrka seg, fordi det aktivt støtter IMF-EU-tiltaka. Det er en god sjanse for at progressive krefter vil være i stand til å styrke seg og orientere kampen mot et allment folkelig opprør. Dessuten er det viktig å styrke solidariteten mellom arbeidsfolk i Europa. Jeg ble veldig glad da tyske fagforeninger demonstrerte til støtte for streiken i Hellas med parolen: Vi er alle grekere! De forstår: I dag Hellas – i morgen resten av Europa!

Errikos Finalis holdt appell på Rødts landsmøte.

– Bomb alt som beveger seg!

Det er en kjent sak at utskriftene fra telefonsamtaler mellom president Richard Nixon, utenriksminister Henry Kissinger og general Alexander Haig viser at Nixon og Kissinger ga ordre om masseutryddelse av kambodsjanere.

Pål Steigan

Sitat fra utskriften: «Nixon beordrer så Kissinger til å sende alle tilgjengelige fly inn som bombefly over Kambodsja, bombefly, jagerfly, helikoptere og propellfly for å «crack the hell out of them», drukne hele landet med dødelig ildkraft: «I want them to hit everything.» Kissinger ringer så til Haig og gir ham ordre om å gjennomføre dette. «Han (Nixon) ønsker en massiv bombekampanje i Kambodsja», sier han, «det er en ordre og den skal gjennomføres. Alt som kan fly mot alt som beveger seg.» **En mer eksplisitt ordre om folkemord er sjelden blitt gitt.**

USAs holocaust

Har våre ledende politikere noen gang tatt avstand fra dette? USA utryddet 600 000 kambodsjanere og la hele landet i grus. Har Willoch, Brundtland, Bondevik noen gang fordømt dette? USA slapp flere bomber over vesle Kambodsja enn over hele Europa under annen verdenskrig. Dette ble vedtatt av Nixon og gjennomført av Kissinger.

Man har spurt om hvem som ga ordre til holocaust. Svaret var Hitler gjennom Wannsee-konferansen. Amerikanernes parallell er telefonsamtalen. Ordren var klar, og den ble gjennomført.

Pol Pot er død, men Kissinger lever. Hvis norske politikere vil, kan de ta fra ham Nobelmedaljen. Men det skjer aldri.

Norge og Nato støttet Pol Pot lenge etter at terroren var kjent. Vekslede norske regjeringer har gitt mye mer støtte til Pol Pot enn AKP noensinne ga. Når nevner norsk presse det?

Mor-barn-prosjekt i Nepal

Helselag til Nepal er nå i gang med sitt tredje prosjekt knytta til Gorneti sjukehus. Det er et mor-barn-prosjekt i Ota kommune med hovedformål å redusere en dramatisk høy spedbarn- og barseldødelighet.

Helselaget tok for tre år sia initiativ til å få strøm til sjukehuset. Innsamlinger, gaver fra fagforeninger og støtte fra Utenriksdepartementet har virka. Et mikrokraftverk er oppretta i en av småelvene like ved. Turbin og generator er båret opp og på plass – og gir strøm.

Les mer om sjukehuset som er bygd på dugnad og om det nye mor-barn-prosjektet: www.helselagtilnepal.no. Vil du gi penger? Innsamlingskontoen er 6045 09 15745.

Aktivister fra helselaget besøkte i sommer Rolpa. Her er Brage, Randi og Geir sammen med Sanjay. Bildet over er fra mikrokraftverket. Foto: Helselag til Nepal

Rødt Ungdom hadde i begynnelsen av august sommerleir på Utøya i Tyrifjorden. Hovedtemaet var antirasisme. Innledninger og diskusjoner gav skoloring og større forståelse av rasismens årsaker og hvordan den kan bekjempes.

Gatas Parlament var sjølsagt populære gjester. Det var også tid til bading, synging, lek og mer musikk.

På sommerleir er det lett å bli kjent med dem en ikke kjenner fra før og komme inn i miljøet. Vil du lære mer om politikk? Vil du gjøre noe mot undertrykkinga i verden? Bli med på sommerleir neste gang!

Foto: Leif-Roger Andersen

BLI MED I RØD UNGDOM! www.sosialisme.no

Bli med og diskuter politikk for framtida!

Bli med på Oktoberkonferansen 2010

Rådhuset i Trondheim
22.–24. oktober

Rødt inviterer alle interesserte til å diskutere:

- Klimaendringene er farlige, urettferdige og allerede i gang. Samtidig forsvinner industriarbeidsplasser. Hvordan forsvare både industri og miljø?
- Velferden bygges ned og privatiseres. Hvordan forsvare et offentlig, gratis helsevesen, mot markedsstyring?
- Valget i 2011: Hvordan skal fagbevegelsen og ulike folkelige organisasjoner klare å legge premisser for partiens politikk? Hva skal Rødts rolle være?

Rødt vil gjerne samle tillitsvalgte i fagbevegelsen og folkevalgte, kvinner som menn – og ungdom!

Nysgjerrig? Sjekk pris, praktiske opplysninger og program på www.raudt.no eller ring 22 98 90 50 eller skriv til asmund@roedt.no.

Chile: Indianere mot internasjonal storkapital

www.mapuche-nation.org
www.mapuche.info

I flere tiår har mapuche-indianerne i Chile kjempa for å bevare sitt hjemland og livsgrunnlag og for anstendige arbeidsvilkår.

Arnijot Ask

Arbeidsforholda som internasjonale storkonsern har tvunget dem inn i, likner slavekår. Også norske bedrifter, som det statlig kontrollerte havbrukselskapet Cermaq, entreprenøren Kværner og vannkraftutbyggeren SN Power, har vært med på forsøka på å ta over ressursene i indianerområdene.

Sultestreik

I fjor ble flere indianere fengsla og anklaga etter antiterrorlovene fra Pinochet-tida for å ha motsatt seg trakasseringer og forsøk på å skremme dem bort fra jorda. 12. juli i år starta de en sultestreik for at påtalemyndighetene skal frafalle terroranklagene og for at de fengsla indianerne skal slippes fri.

De krever at mapuche-områdene skal demilitariseres og at vanlige politiske rettigheter innrømmes indianerne.

Rødt har sendt ei støtteerklæring til dem og protester til myndighetene i Chile. Fagforeninger, andre foreninger og enkeltpersoner kan gjøre det samme. Støtte sendes via støttenettverket her i Norge ved Maria Esperidion: maria.esperidion@gmail.com. Protester til Ministerio del Interior contacto@interior.gov.cl, samt via ambassaden embassy@chile.no.

Lørdag 14. august var det støttearrangement i Oslo sentrum. Mapuchen Victor Ancalaf Llaupe holdt hovedappellen, og det var ei rekke støtteappeller, blant annet fra Rødts nestleder Ana López.

Øverst: Fra en protestmarsj i Santiago i Chile 2. august i år.

(Foto: Felipe Cordero / Flickr CC-SA2.0).

Nederst: Victor Ancalaf Llaupe og Ana López under demonstrasjonen i Oslo.

Rødt foreslår Israel-boikott i kommunestyrene

Israels angrep på flåten Free Gaza, da ni mennesker ble drept og mange såret, førte til sterke reaksjoner fra folk over hele verden, også fra mange regjeringer. I Norge tok Rødt straks initiativet til ei kampanje for å få norske kommunestyre og fylkesting til å boikotte varer fra Israel, inntil Israels blokade av Gaza tar slutt.

Nytter boikottkampanjer? Ja, i kampen mot apartheidssystemet i Sør-Afrika, var boikott en viktig del av den internasjonale politiske kampen.

Gamle Oslo

I bydel Gamle Oslo ble dette vedtatt:

1. Bydelsutvalget i Gamle Oslo støtter det arbeidet som drives for å få til en effektiv forbrukerboikott av israelske produkter, og oppfordrer bydelens befolkning til å slutte opp om en slik boikott inntil Israel har opphevet blokaden av Gaza.

2. Bydelsutvalget ber administrasjonen medvirke til at Bydelen ikke kjøper produkter fra Israel eller fra de israelske bosetningene på okkupert jord og heller ikke inngår i noen form for økonomisk samarbeid med israelske selskaper eller produsenter.

Tinn kommune

Her vedtok formannskapet blant annet: «Tinn formannskap samlet til møte 4.6.2010 tar på det skarpeste avstand

fra de brutale drapene på fredsaktivistene som var på vei til Gaza med medisinsk utstyr og humanitær hjelp.

(...) Den israelske blokaden av Gaza må oppheves. Norge må trekke ut alle investeringer Statens pensjonsfond gjør i Israel i solidaritet med den palestinske befolkningen.»

Flere steder

I Høyanger og på Notodden er det fatta liknende vedtak. Mange steder kommer denne saka opp etter sommeren.

Direktiv?

Flere steder har ordføreren eller flertallet i kommunestyret sørga for at saka ikke kom opp til behandling. Rita Ottervik, ordfører i Trondheim, ville ikke behandle Rødts forslag fordi «utenrikspolitikken er et nasjonalt ansvar». Mange AP-ordførere har kjørt en veldig lik argumentasjon som den Ottervik kom med: «Det er Stortinget som skal drive med utenrikspolitikk, ikke kommunestyret». Har

AP-ledelsen sendt ut direktiver, unnskyld, retningslinjer, om hvordan ordførerne skal argumentere?

Lag forslag

Det hjelper ikke alltid. Noen steder har alle eller noen fra AP stemt for boikott, sammen med Rødt og SV. For hvorfor skal ikke ethvert menneske, organisasjon eller styre kunne uttale seg om hva som helst? Å bli nedstemt er reelt. Men å bli møtt med at det ikke er «lov» å behandle en sak, er et udemokratisk påfunn for å beskytte makta i landet.

Nå i høst kommer boikottforslag fra Rødt opp i flere kommunestyre. Rødt mangler mange steder. Oppfordring til venner av palestinerne: Kan noen av dere andre lage forslag i kommunestyret deres?

Norsk båt til Gaza: Arbeidet er i gang!

Mandag 31. mai angrep Israel Frihetsflåten, som skulle til Gaza. Ni mennesker ble drept og flere titalls ble skadet.

Over hele Norge oppstod det spontane markeringer mot angrepet, og til støtte for å heve blokaden av Gaza. Det aller viktigste framover vil være å samle inn penger til en båt som skal gå fra folk i Norge til folk i Gaza. Det var LO i Bergen og omland, sammen med Palestinakomiteen, som startet det hele. Initiativet fikk umiddel-

bar oppslutning fra AP, SV og Rødt, og seinere har Folkehjelpen, Amnesty og flere slutta seg til. Bakgrunnen er at mange ønsker å bidra til å opprettholde et press på Israel for å få en slutt på blokaden av Gaza, og gi støtte til helt legitime rettigheter for det palestinske folket.

Noen har jobba vidare med prosjektet i sommer. Det er dannet et interimstyre, der Marte Sofie Dahlen Øygård er ansvarlig. Interimstyret inviterer organi-

sasjoner og enkeltpersoner til et formelt landsomfattende stiftelsesmøte i Oslo 12. september. Da skal arbeidet for «Norsk båt til Gaza» ta faste former.

Pris

Det er vanskelig å anslå hvor mye prosjektet vil koste. Det avhenger mye av hva slags båt det er mulig å få tak i, og hvor mange deltakere den har plass til. Men det er snakk om opp til ti millioner kroner.

Palestinaverne i Bergen har gått foran som et godt eksempel. De har hatt tre innsamlingsaksjoner i byen i sommer, og har fått inn over 28 000 kroner. Flott!

Kontonummer for innsamling til ny båt er: 9001 08 17454

Vil du få mer informasjon om stiftelsesmøtet 12. september? Skriv til battilgaza@gmail.com.

Stopp deportasjonene!

8. juli ble det holdt en demonstrasjon foran Stortinget, der folk protesterte mot den umenneskelige politikken Stortinget og regjeringa fører overfor flyktninger. Arrangører var blant andre Antirasistisk senter, Nettverk mot statlig rasisme og Selvhjelp for innvandrere og flyktninger. Blant talerne var Rødts leder Turid Thomassen (til høyre) og Zahir Athari fra *Fred og demokrati i Afghanistan*.

Bergen – åpent møte

Bør Utlendingsnemnda erstattes av en asyldomstol? Tirsdag 28. september klokka 19.00 i Rådhuset. Det blir innledere med ekspertise innen feltet. Arrangør: Antirasistisk utvalg i Rødt Bergen

E6/E20 sørover. Vakkert.

E6/E20 sørover. Farten bedagelige hundre og tjue i timen, SAABen summer i feriemodus, turboen kviler. Landskapet er blidt og flatt og opent. Halland.

Langs motorvegen lupinar som flimrar forbi i blått, lilla, rosa. Ein liten flokk med småfuglar, ein flagrande halvbøge mot skyene, raskt, opp og vekk.

Sjå: Kvite vindmøller på rekke og rad, blada roterer bak einannan i stadig skiftande, spennande mønster mot disiggrå himmel, som kunst; strøm: Slanke, høgreste monument i landskapet lagar strøm. Vakkert.

Øyvind Bremer Karlsen